

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Bölümün kısa tarihçesini anlatabilir misiniz? Hangi aşamalardan geçti?

Prof. Dr. Ünal YARIMAĞAN- Hacettepe Üniversitesi'nde Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nün kurulması 1974 yılında düşünülmüş, ve öncelikle Bölüm'de görev alacak öğretim elemanlarının yetiştirilmesi amacıyla 1974 yılında Enformatik Enstitüsü kurularak Bilgisayar Mühendisliği dalında doktora programı açılmıştır.

Bölüm "Bilgisayar Bilimleri Mühendisliği adıyla" 1977 yılında kurulmuş aynı yıl ÖSYM tarafından yerleştirilen 20 öğrenci ile eğitime başlamıştır. Bölümün adı daha sonra YÖK kararları doğrultusunda "Bilgisayar Mühendisliği" olarak değiştirilmiştir. Bölüm Bilgisayar Mühendisliği dalında Türkiye'de kurulan ilk iki bölümden biridir.

Bölümde, 1977 yılından beri mühendislik, yüksek mühendislik (master) ve doktora düzeyinde eğitim verilmektedir. Bölümde Bilgisayar Bilimleri, Bilgisayar Yazılımı ve Bilgisayar Donanımı Anabilim Dalları bulunmaktadır.

Bölümünüze talep çok oluyor mu ve öğrencileriniz için iş imkanları ne düzeyde?

Prof. Dr. Ünal YARIMAĞAN- 1990'lı yıllarda ÖSYM verileri kullanılarak yapılan bir araştırma*, Türkiye genelinde öğrencilerin en çok ilgi gösterdiği meslek dalının Bilgisayar Mühendisliği olduğunu ortaya koymuştur. Öğrencilerin bu eğilimi ve ilgisi günümüzde de sürmektedir. Son 15-20 yıldır Türkiye'de en çok ilgi gören, en çok istenen ve en başarılı öğrencilerin seçildiği bölümlerin Bilgisayar Mühendisliği Bölümleri olduğunu söyleyebilirim.

Bilgisayar Mühendisliğinin öğrenciler tarafından çok istenmesinin başlıca nedeni, iş bulma kolaylığı ve yüksek ücrettir. Bu durum özellikle belirli Üniversitelerin Bilgisayar Mühendisliği Bölümünü bitirenler için doğrudur. Bölümümüz mezunlarının kolaylıkla ve iyi koşullarda iş bulduklarını söyleyebilirim.

Bölümünüzden mezun olan öğrenciler daha çok kamuyu mu yoksa özel sektörü mü tercih ediyor?

Prof. Dr. Ünal YARIMAĞAN- Kamu kuruluşlarında çalışan bilgisayar mühendislerine ödenen ücretler çok düşük olup, kamu ve özel kuruluşların ödediği ücretler arasında 1'e 3-5

gibi çok yüksek bir fark vardır. Bu nedenle, Bölümümüz mezunlarının %90'dan fazlasının özel sektörde çalıştığını söyleyebilirim.

Bölümünüzde kaç adet ve hangi laboratuvarlar vardır? Kaç öğretim üyesi var? Öğrenci sayınız, mezun olabilenler ve yurtdışına gidenlerin sayısı kaç? Ayrıca ne tür burslar veriyorsunuz?

Prof. Dr. Ünal YARIMAĞAN- Bölümümüz mühendislik programında yer alan laboratuvar dersleri aşağıdakilerdir.

1. Bilgisayar Lab I.
2. Bilgisayar Lab II
3. Programlama Lab I
4. Programlama Lab II
5. Sayısal Dizgeler Lab.
6. Yazılım Lab. I
7. Yazılım Lab. II
8. Veri Tabanı Lab.
9. Yazılım Mühendisliği Lab.
10. İnternet Programlama Lab.
11. Mikroişlem Lab.

Yukarıda sıralanan laboratuvar derslerinden ilk yedisi zorunlu derslerdir. Seçmeli olan son dört laboratuvar dersinden ise ikisi seçilmektedir. Bölümün lisans programında ayrıca seçmeli iki proje dersi yer almaktadır. Yukarıda sayılan tüm laboratuvar ve proje dersleri için gerekli donanım, iletişim ve yazılım altyapısı Bölümde bulunmaktadır.

Öğrenci Sayıları

Kurulduğu 1977 yılında Bölümümüzün kontenjanı 20 idi. Sonraki yıllarda artan kontenjan 2001 yılında 73'ü ulaşmıştır. Bölümümüzü kazanan öğrenciler, ÖSYM sınavlarında sayısal ağırlıklı puan sıralamasında ilk 3500 arasında yer alan öğrencilerdir. Yatay geçiş, dikey geçiş kontenjanları ile birlikte, her yıl Bölüme yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı 80-85 dolaylarında olmaktadır. 2002-2003 ders yılında toplam öğrenci sayımız 401'dir. Bu öğrencilerin 39'u hazırlık sınıfında, 362'si ise mühendislik programında eğitim görmektedir.

Bölüme kayıt yaptıran öğrencilerin %90'dan fazlası mezun olmaktadır. Öğrencilerin %80 kadarı eğitimi 4 yılda tamamlarken, geri kalan öğrencilerin eğitimi 5-7 yıl arasında tamamlanmaktadır.

Mezunlarımızın çoğunluğu yurtdışında çalışmaktadır. Eğitim ya da çalışma amacıyla yurtdışına giden mezunlarımızın oranının %10-20 dolaylarında olduğunu tahmin ediyorum. Bölüm olarak öğrencilerimize sağladığımız özel bir burs olanı yoktur. Ancak öğrencilerimiz, Hacettepe Üniversitesi'nin tüm öğrencilerine sağlanan, ve Üniversite düzeyinde merkezi olarak yürütülen burs olanaklarından yararlanmaktadır.

Öğretim Elemanı Sayıları

Bugün için Bölümde üçü profesör, ikisi de yardımcı doçent olmak üzere, toplam 5 kadrolu öğretim üyesi görev yapmaktadır. Kadrolu öğretim üyelerine ek olarak biri Doçent, ikisi Dr., biri de Bilgisayar Yük. Müh. Ünvanına sahip 4 öğretim elemanı birer ders vererek, ek görevli olarak Bölüme katkıda bulunmaktadır. Öğretim üyesi ve ek görevli öğretim elemanlarına ek olarak Bölümde 20 araştırma görevlisi

* Prof. Dr. Ünal Yarımağan tarafından 3 yıllık ÖSYM verileri üzerinde yapılan bu araştırma yayınlanmamıştır.

bulmaktadır. Araştırma görevlileri özellikle laboratuvar ve proje derslerinin yürütülmesinde görev almakta ve eğitime katkı vermektedir.

Hacettepe Bilgisayar Mühendisliği Bölümü ile diğer üniversitelerin benzer bölümleri arasında bir kıyaslama yapabilir misiniz. Farklılıklarınız nelerdir? Bölümünüzün özellikle ilgilendiği bir alan var mı?

Prof. Dr. Ünal YARIMAĞAN- 2001 verilerine göre, bilgisayar alanında, Türkiye'de toplam 37 üniversitedeki 50 bölümde lisans düzeyinde eğitim yapılmaktadır. 37 üniversitenin 21'i devlet, 16'sı ise vakıf üniversiteleridir. Bölümlerin adları ve sayıları ise aşağıdaki gibidir:

<u>Bölüm Adı</u>	<u>Bölüm Sayısı</u>
Bilgisayar Mühendisliği	36
Matematik-Bilgisayar	4
İstatistik ve Bilgisayar Bilimleri	2
Bilgisayar	1
Enformasyon Teknolojileri	1
Sistem Mühendisliği	1
Bilgisayar Teknolojileri ve Bilişim Sis.	1
Yönetim Bilişim Sistemleri	2
Muhasebe Bilgi Sistemleri	1
Bilişim Sistemleri ve Teknolojisi	1

Bilgisayar Mühendisliği dışındaki bölümler vakıf üniversiteleri tarafından açılmış olan, programları birbirinden farklı ve çoğu henüz mezun vermemiş olan yeni bölümlerdir. Bilgisayar Mühendisliği bölümlerinin programları arasında ise büyük benzerlikler vardır. Bölümümüz 36 Bilgisayar Mühendisliği Bölümü arasında ilk kurulan, en çok mezun veren, en köklü bölümlerden biridir.

Eklemek istediğiniz diğer şeyler....

Prof. Dr. Ünal YARIMAĞAN- Bölümün en büyük sorunu öğretim elemanı yetersizliğidir. Bir taftan bilgisayar mühendislerinin piyasada çok iyi koşullarla iş bulabilmesi, diğer taraftan da Üniversite öğretim üyeliğinin maddi ve manevi yönden çekici olmaması, bilgisayar mühendislerini akademik kariyer yapmaktan uzaklaştırmaktadır. Bu sorun yalnız bizim Bölümün değil, Bilgisayar Mühendisliği bölümlerinin ortak sorunudur. Bilim dalları arasında farklılık gözetmeyen, arz-talep dengesi ve performansı dikkate almadan kadro düzeyinde ücretlendirme yapan ve ücret düzeyini çok düşük tutan mevcut Üniversite personel sistemi ile, devlet üniversitelerinde Bilgisayar Mühendisliği bölümlerinin öğretim üyesi yetersizliğini gidermenin mümkün olmadığını söyleyebiliriz.

BM->dergi

BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ DERGİSİ İNTERNETTE: <http://bm-dergi.emo.org.tr>

Uzun bir zamandır bir düşün peşindeyiz aslında. Kendimizin bile zaman zaman inanmakta güçlük çektiği bir düşüncenin. Tamamen mesleğimiz adına sosyal bir platformun oluşturulacağı bir meslek odası ve hatta bir meslek odasından da öte bir çatının hayalinin peşindeyiz.

Bir çatı ki, bilgisayar mühendislerini ve bilgisayar mühendisliği kurumunu temsil edebilecek, her türlü hak ve çıkarlarımızı hukuksal anlamda gözetebilecek, eğitim ve destek çalışmaları verebilecek güçlü temellere sahip bir binanın üstüne kurulabilmiş bir çatı. Ve bu düşünceye artık hayal demek şu ana kadar yapılan onca çalışmaya ve iyi niyete haksızlık etmek olur. Çünkü bu yazı bir sene önce EMO bünyesinde kurulmuş Bilgisayar Mühendisliği Komisyonu'nun çıkarmakta olduğu Bilgisayar Mühendisliği Dergisi için yazılmaktadır. Komisyon hayata geçirildiğinden itibaren çeşitli toplantılar ve internet üzerinden e-posta yoluyla yapılan görüş bildirimleriyle mesleğimiz adına yapabileceğimiz faaliyetleri, sorunlarımızı çözüm yollarını tartışmış ve nihayetinde bunları internet üzerinden sizlerle de paylaşabileceğimiz bir dergi çıkarma kararı almıştır.

Düşlediğimiz çatıya ait binanın temelleri çoktan atılmıştır, sırada binanın imarında gerekli olan inanç ve desteği sağlamak vardır. Altına çizerek vurgulamak istediğim bir nokta ise çatının adının henüz konmadığı ve aslında adının çok da önemli olmadığıdır, Bir Bilgisayar Mühendisliği Odası muhakkak ki bir gün kurulacak ve mesleğimiz adına hizmet verecektir ancak bugün bu şartlarda bize düşen mevcut çalışmalara ve inanca ne isim adı altında olursa olsun destek çıkabilmektir (...)

Bilgisayar mühendisleri olarak burada dile getirilmiş veya getirilmemiş sorunlarımızı ve sorumluluklarımızı tartışabileceğimiz, çözümler üretebileceğimiz kısacası mesleğimize dair her şeyi paylaşabileceğimiz bir buluşma noktası niteliğini taşıyan Bilgisayar Mühendisliği Dergisi'ne uzun ömürler, yayın hayatında başarılar dilerim.

Bu yazı aslında bitmemiştir, çok uzun sürecek bir diyalogun "merhaba"sıdır sadece. Bu diyalogu burada hep beraber devam ettirebilme temennisiyle merhaba meslektaşlar, merhaba..

Emre Hamit KÖK
Bilgisayar Mühendisi-Aydın Yazılım